

مستندسازان چه کار می‌کنند؟

مرضیه قاضی زاده

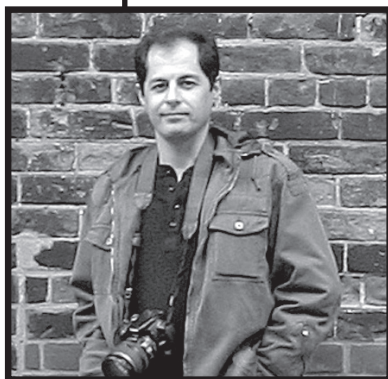

ناهید رضایی

همه چیز این طور شروع شد که حال و هوای گروه هنری «موازی» برای ناهید رضایی جالب شد و سراغ ساخت مستندی درباره آنها رفت. ناهید رضایی می‌گوید: «آنها یک گروه مستقل اند که حدود هفت هشت سال است در تهران کارهای تجسمی می‌کنند. وابسته به جایی نیستند و ویژگی منحصر به فردشان این است که نمایشگاه‌هایشان یک روزه است و آثارشان را در خیابان عرضه می‌کنند.» او ادامه می‌دهد: «من یک بار قرار بود یکی از فیلم‌هایی را که از نمایشگاهشان گرفته بودند، برایشان مونتاژ کنم، اما این قدر کارهایشان برابم جذاب شد که فکر کردم درباره شان فیلمی بسازم.» با این توصیف، خانم مستندساز برای این که سوژه‌اش از دست نرود، همه مخارج کار را به عهده می‌گیرد. «به امید این که روزی تهیه‌کننده‌ای برای این کار پیدا بشود.» تا به حال مراحل فیلم‌برداری این مستند تمام شده و فیلم در مرحله مونتاژ به سر می‌برد.

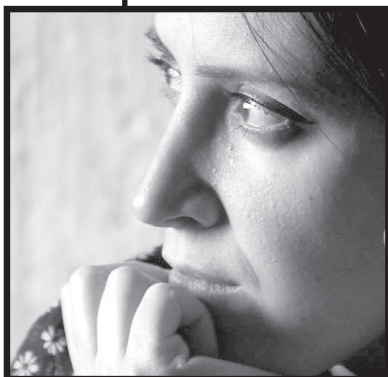
مسعود امینی

این چندمین باری است که مسعود امینی در مقام مستندساز، به سراغ ساخت مستندی با موضوع قنات‌ها می‌رود. آخرین بار حوالی سال ۸۲ بود در مستندی به نام زارچ؛ و این بار مستندی است درباره ۱۲ قنات شاخص ایران؛ قنات‌هایی مثل «قصبه»، «زارچ» و «بینه». هر کدام این قنات‌ها به لحاظ تکنیک سازه منحصر به فردند و از این لحاظ بارها به آنها پرداخته شده، اما این بار مسعود امینی قرار است بیشتر به لحاظ اجتماعی به این موضوع بپردازد. کارگردان مستند تحسین شده **خاک حافظه** می‌گوید: «بیمی از فیلم درباره تأثیرات قنات‌ها بر مردم و زندگی شان است و بده بستانی که در این باره دارند. موضوع محوری فیلم تأثیری است که قنات در گذشته روی بومیان گذاشته و این که این تأثیر الان چطور می‌تواند گسترش پیدا کند. در واقع در نیمه کمتری از فیلم به خود قنات‌ها پرداخته می‌شود.» تا الان مرحله تحقیق این مستند تمام شده و به زودی مرحله فیلم‌برداری در استان‌هایی مثل خراسان، اصفهان، یزد و کرمان شروع می‌شود. نتیجه کار قرار است تبدیل به یک فیلم ۷۰ دقیقه‌ای شود که به سفارش «مرکز ملی قنات ایران» ساخته می‌شود. مرکز ملی قنات زیر نظر سازمان یونسکو است و طبق قول و قرارهای اولیه، این مستند هم در نهایت در پرونده جهانی قنات‌ها، به یونسکو ارائه می‌شود.

شیرین برق نورد

چهارم دی امسال مستند **۲۱ روز و من** به نمایش در می‌آید و شیرین برق نورد، حاصل بیش از یک سال تلاشش برای ساختن مستندی با موضوع «بچه دار شدن» را به نمایش می‌گذارد. **۲۱ روز و من** ابتدا یک مستند شخصی است و بعد یک مستند اجتماعی. کار ساخت این مستند از یک ورک شاپ گروهی آغاز شد با طرح موضوع بچه دار شدن از طرف تهیه‌کننده فیلم. **۲۱ روز و من** تلاش مستندساز است برای پیدا کردن همه سؤال‌هایش درباره بچه دار شدن؛ مستندساز اول از خودش - که یک خانم متأهل است و از تاریخ ازدواجش هم چند سالی می‌گذرد - می‌پرسد که آیا بچه دار بشوم یا نه؟ و بعد این سؤال دست به کنکاشی می‌زند که احساس می‌کند بیشتر زنان متأهل جامعه درگیرش هستند. او می‌گوید: «در حین ساختن مستند، فیبرونی در بدن من شکل گرفت که به تفکرات من درباره مسئله مادر شدن خیلی دامن زد. من از روزی که متوجه شدم این فیبرون در بدنم شکل گرفته تا وقتی که عملش کردم، ۲۱ روز را فیلم گرفتم و در این مدت شروع کردم به طرح سؤال‌هایی که همیشه از آنها فرار می‌کردم؛ که آیا تولد بچه در زندگی من جایی دارد یا نه؟ در این مسیر برای اولین بار موضوع بچه دار شدن را با شوهرم که مخالف سرسخت موضوع بود، در میان می‌گذارم و با هم فکر می‌کنیم که بچه دار بشویم یا نه؟» شیرین برق نورد می‌گوید طی مسیر ساخت مستندش با خانم‌هایی مواجه شده که حامله بودند و می‌خواستند کورتاژ کنند، یا خانم‌هایی که بچه دار شدند. او می‌گوید: «همین طور با خانواده همسرم صحبت کردم، نظر آنها را جویا شدم و تمام این پرسش و پاسخ‌ها را در فیلم ثبت کردم. به گمانم این فیلم قرار است پرسشی را باز کند که آن مقوله‌ای که همیشه در فرهنگ ما یک «باید» بوده، می‌تواند مسئله‌ای باشد که در موردش بحث شود؛ و در حین بحث، تمام سعیم را کردم که از این نگاه دوری کنم که آیا بچه دار شدن خوب است یا نه؟»

تصاویر: صد و ده

